

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министър на образованието и науката

ЗА П О В Е Д

№ РД09-370/15.02.2023 г.

На основание чл. 36, ал. 2 от Закона за професионалното образование и обучение във връзка с чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс

У Т В Ъ Р Ж Д А В А М

Национална изпитна програма за провеждане на държавен изпит за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация за специалност код **8630205 „Експлоатация и ремонт на артилерийска и оптическа техника, работа с бойни припаси”**, професия код **863020 Сержант (старшина за военноморските сили) – логистик”** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

X

ПРОФ. САШО ПЕНОВ
Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

**ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ
НА ЧЕТВЪРТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ**

	Код по СППОО	Наименование
Професионално направление	863	Военно дело и отбрана
Професия	863020	Сержант (старшина за военноморските сили) – логистик
Специалност	8630205	„Експлоатация и ремонт на артилерийска и оптическа техника, работа с бойни припаси”

Утвърдена със Заповед № РД09-370/15.02.2023 г.

София, 2023 г.

I. ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ И ЦЕЛ НА ИЗПИТНАТА ПРОГРАМА

Националната изпитна програма е предназначена за провеждане на държавния изпит за придобиване на **четвърта** степен на професионална квалификация по специалност код **8630205** „Експлоатация и ремонт на артилерийска и оптическа техника, работа с бойни припаси”, професия код **863020** **Сержант (старшина за военноморските сили) – логистик** от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

Целта на настоящата изпитна програма е да определи единни критерии за оценка на професионалните компетентности на обучаваните, изискващи се за придобиване на четвърта степен по изучаваната професия и специалност.

Националната изпитна програма е разработена във връзка с чл. 36 от ЗПОО и чл. 2, ал. 1 и 2 от Наредба № 1 от 19.02.2020 г. за организацията и провеждането на изпитите за придобиване на професионална квалификация.

II. СЪДЪРЖАНИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ИЗПИТНА ПРОГРАМА

За държавен изпит за придобиване на професионална квалификация:

1. Част по теория на професията:
 - 1.1. изпитни теми с кратко описание на учебното съдържание по всяка тема;
 - 1.2. критерии за оценяване на резултатите от обучението по всяка изпитна тема.
2. Част по практика на професията:
 - 2.1. указание за съдържанието на индивидуалните задания;
 - 2.2. критериите за оценяване на резултатите от обучението.
3. Система за оценяване
4. Препоръчителна литература
5. Приложения:
 - а. изпитен билет - част по теория на професията;
 - б. индивидуално задание по практика.

III. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА

ИЗПИТНА ТЕМА № 1: Снабдяване на подразделенията с В, БП, ОП и РЛС. ПТРК 9К111 „Фагот”

1. Снабдяване на подразделенията с В, БП, ОП и РЛС
2. Ред за снабдяване с въоръжение
3. Ред за снабдяване с БП за бойна готовност и стрелби
4. Оформяне на документите
5. Назначение и общо устройство на ПТРК 9К111 „Фагот”
6. ТТХ на ПТРК 9К111 „Фагот”
7. Взаимодействие на частите и механизмите

Дидактически материали: схеми на ПТРК 9К111 „Фагот”, разрези, макети, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 1</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Знае и обяснява снабдяването на подразделенията с В, БП, ОП и РЛС	10
2. Описва реда за снабдяване с въоръжение	10
3. Описва реда за снабдяване с БП за бойна готовност и стрелби	10
4. Обяснява оформянето на документите	20
5. Обяснява назначение и общо устройство на ПТРК 9К111 „Фагот”	20
6. Изброява ТТХ на ПТРК 9К111 „Фагот”	10
7. Описва взаимодействието на частите и механизмите	20
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбирание 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Знае и обяснява снабдяването на подразделенията с В, БП, ОП и РЛС	10					1	
2. Описва реда за снабдяване с въоръжение	10					1	
3. Описва реда за снабдяване с БП за бойна готовност и стрелби	10					1	

4. Обяснява оформянето на документите	20				1		1
5. Обяснява назначение и общо устройство на ПТРК 9К111 „Фагот”	20				1		1
6. Изброява ТТХ на ПТРК 9К111 „Фагот”	10					1	
7. Описва взаимодействието на частите и механизмите	20				1		1
Общ брой задачи	10				3	4	3
Общ брой точки	100				24	40	36

ИЗПИТНА ТЕМА № 2: Технически прегледи и ремонт на В, ОП и РЛС. ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”

1. Технически прегледи и ремонт на В, ОП и РЛС
2. Ред и видове технически прегледи и ремонт на въоръжението в подразделението
3. Организация на ремонта в ремонтните подразделения
4. Оформяне на документите
5. Назначение и общо устройство на ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”
6. ТТХ на ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”
7. Взаимодействие на частите и механизмите

Дидактически материали: схеми на ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”, разреза, макети, албуми

Критерии за оценяване на изпитна тема №2	Максимален брой точки
1. Знае и описва техническите прегледи и ремонт на В, ОП и РЛС	14
2. Обяснява реда и видовете технически прегледи и ремонт на въоръжението в подразделението	10
3. Описва организацията на ремонта в ремонтните подразделения	10
4. Обяснява оформянето на документите	6
5. Обяснява назначение и общо устройство на ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”	20
6. Изброява ТТХ на ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”	20
7. Описва взаимодействието на частите и механизмите	20
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 2	Макси мален брой	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI

		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Знае и описва техническите прегледи и ремонт на В, ОП и РЛС	14		1			1	
2. Обяснява реда и видовете технически прегледи и ремонт на въоръжението в подразделението	10					1	
3. Описва организацията на ремонта в ремонтните подразделения	10					1	
4. Обяснява оформянето на документите	6			1			
5. Обяснява назначение и общо устройство на ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”	20				1		1
6. Изброява ТТХ на ПЗРК 9К32М „Стрела – 2М”	20				1		1
7. Описва взаимодействието на частите и механизмите	20				1		1
Общ брой задачи	11		1	1	3	3	3
Общ брой точки	100		4	6	24	30	36

ИЗПИТНА ТЕМА № 3: Експлоатация на В, ОП и РЛС. Взривни вещества

1. Основни моменти при експлоатацията на В, ОП и РЛС
2. Ред за прекатегоризиране и снемане от отчет на В, БП, ОП и РЛС
3. Автоматизирани системи за отчет на В, БП, ОП и РЛС
4. Видове взривни вещества. Детонация и горене
5. Класификация на взривните вещества
6. Инициращи и бризантни взривни вещества. Бризантни взривни смеси

Дидактически материали: схеми, макети, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 3</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Обяснява основните моменти при експлоатацията на В, ОП и РЛС	20
2. Описва реда за прекатегоризиране и снемане от отчет на В, БП, ОП и РЛС	20
3. Обяснява автоматизираните системи за отчет на В, БП, ОП и РЛС	10
4. Изброява видовете взривни вещества. Описва детонацията и горенето	10
5. Описва класификацията на взривните вещества	20
6. Обяснява инициращите и бризантните взривни вещества. Бризантни взривни смеси	20

Общ брой точки	100
-----------------------	------------

Критерии за оценяване на изпитна тема № 3	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
I	2	3	4	5	6	7	8
1. Обяснява основните моменти при експлоатацията на В, ОП и РЛС	20				1		1
2. Описва реда за прекатегоризиране и снемане от отчет на В, БП, ОП и РЛС	20				1		1
3. Обяснява автоматизираните системи за отчет на В, БП, ОП и РЛС	10					1	
4. Изброява видовете взривни вещества. Описва детонацията и горенето	10					1	
5. Описва класификацията на взривните вещества	20				1		1
6. Обяснява инициращите и бризантните взривни вещества. Бризантни взривни смеси	20				1		1
Общ брой задачи	10				4	2	4
Общ брой точки	100				32	20	48

ИЗПИТНА ТЕМА № 4: Зенитна установка ЗУ – 23 – 2. Мерник ОНС

1. Общи сведения за ЗУ – 23 – 2
2. Общо устройство на установката
3. Устройство на автомата. Ред за разглобяване и сглобяване на автоматите
4. Назначение и ТТХ на мерник ОНС
5. Ред на подготовката за работа
6. Дефектация и извършване на ЕТО и ТО – 1 на мерник ОНС

Дидактически материали: схеми на зенитна установка ЗУ – 23 – 2 и мерник ОНС, табла, макети, албуми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки
1. Описва общите сведения за ЗУ – 23 – 2	10
2. Обяснява общото устройство на установката	16
3. Изброява устройство на автомата. Ред за разглобяване и сглобяване на автоматите	24

4. Описва назначението и ТТХ на мерник ОНС								16
5. Изброява реда на подготовката за работа								10
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ОНС								24
		Общ брой точки						100
Критерии за оценяване на изпитна тема № 4	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища						
		I	II	III	IV	V	VI	
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12	
I	2	3	4	5	6	7	8	
1. Описва общите сведения за ЗУ – 23 – 2	10					1		
2. Обяснява общото устройство на установката	16			1		1		
3. Изброява устройство на автомата. Ред за разглобяване и сглобяване на автоматите	24			1		1		
4. Описва назначението и ТТХ на мерник ОНС	16		1			2		
5. Изброява реда на подготовката за работа	10					1		
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ОНС	24	1				1	1	
Общ брой задачи	12	1	1	2		7	1	
Общ брой точки	100	2	4	12		70	12	

ИЗПИТНА ТЕМА № 5: 9мм ОП „Макаров”. Артилерийски изстрел

1. 9мм ОП “Макаров”. Общи сведения. ТТХ
2. Ред за разглобяване и сглобяване на 9мм ОП „Макаров”
3. Предпазни мерки и съхранение на 9мм ОП „Макаров“
4. Устройство и взаимодействие на частите и механизмите на 9мм ОП „Макаров“
5. Артилерийски изстрел
6. Класификация на артилерийския изстрел
7. Елементи на артилерийския изстрел
8. Общи принципи за устройството на артилерийските снаряди

Дидактически материали: схеми на БП и ОП „Макаров“, макети, разрези, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 5</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Обяснява 9мм ОП “Макаров”. Общи сведения. ТТХ	10
2. Изброява реда за разглобяване и сглобяване на 9мм ОП „Макаров”	8
3. Изброява предпазните мерки и съхранението на 9мм ОП „Макаров“	4
4. Обяснява устройството и взаимодействието на частите и механизмите на 9мм ОП „Макаров“	10
5. Описва артилерийски изстрел	8
6. Разяснява класификацията на артилерийския изстрел	20
7. Разяснява елементите на артилерийския изстрел	20
8. Изброява общите принципи за устройството на артилерийските снаряди	20
Общ брой точки:	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 5	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Обяснява 9мм ОП “Макаров”. Общи сведения. ТТХ	10					1	
2. Изброява реда за разглобяване и сглобяване на 9мм ОП „Макаров”	8				1		
3. Изброява предпазните мерки и съхранението на 9мм ОП „Макаров“	4		1				
4. Обяснява устройството и взаимодействието на частите и механизмите на 9мм ОП „Макаров“	10					1	
5. Описва артилерийски изстрел	8				1		
6. Разяснява класификацията на артилерийския изстрел	20				1		1
7. Разяснява елементите на артилерийския изстрел	20				1		1
8. Изброява общите принципи за устройството на артилерийските снаряди	20				1		1
Общ брой задачи	11		1		5	2	3
Общ брой точки	100		4		40	20	36

ИЗПИТНА ТЕМА № 6: 7,62мм автомат „Калашников”. Снаряди и мини

1. 7,62мм автомат “Калашников”. Общи сведения. ТТХ
2. Устройство и взаимодействие на частите и механизмите
3. Разглобяване и сглобяване на 7,62мм автомат “Калашников”

4. Видове снаряди
5. Реактивни снаряди и мини
6. Общи принципи за устройството и действието на реактивните снаряди и мини

Дидактически материали: схеми на 7,62мм автомат “Калашников” и БП, разрези, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 6</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Разяснява 7,62мм автомат “Калашников”. Общи сведения. ТТХ	14
2. Описва устройство и взаимодействието на частите и механизмите	26
3. Описва разглобяването и сглобяването на 7,62мм автомат “Калашников”	10
4. Изброява видовете снаряди	10
5. Описва реактивните снаряди и мини	14
6. Обяснява общите принципи за устройството и действието на реактивните снаряди и мини	26
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 6	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Разяснява 7,62мм автомат “Калашников”. Общи сведения. ТТХ	14	1					1
2. Описва устройство и взаимодействието на частите и механизмите	26			1	1		1
3. Описва разглобяването и сглобяването на 7,62мм автомат “Калашников”	10					1	
4. Изброява видовете снаряди	10					1	
5. Описва реактивните снаряди и мини	14		1			1	
6. Обяснява общите принципи за устройството и действието на реактивните снаряди и мини	26			1	1		1
Общ брой задачи	15	4	1	2	2	3	3
Общ брой точки	100	2	4	12	16	30	36

ИЗПИТНА ТЕМА № 7: 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” (СПД). Взриватели и запалки

1. 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” (СПД). Общи сведения
2. 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” (СПД). ТТХ
3. Устройство и взаимодействие на частите и механизмите
4. Последователност за разглобяване и сглобяване на СПД
5. Назначение на взривателите и запалките
6. Общи принципи за устройството на взривателите и запалките
7. Класификация на взривателите и запалките

Дидактически материали: схеми на 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” и БП, разрези, макети, албуми.

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 7</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” (СПД). Общи сведения	10
2. Изброява 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” (СПД). ТТХ	10
3. Обяснява устройството и взаимодействието на частите и механизмите	26
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на СПД	4
5. Знае назначението на взривателите и запалките	10
6. Описва общите принципи за устройството на взривателите и запалките	16
7. Обяснява класификацията на взривателите и запалките	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 7	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
I	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” (СПД). Общи сведения	10					1	
2. Изброява 7,62мм снайперска пушка “Драгунов” (СПД). ТТХ	10					1	
3. Обяснява устройството и взаимодействието на частите и механизмите	26		1			1	1
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на СПД	4		1				
5. Знае назначението на взривателите и запалките	10					1	

6. Описва общите принципи за устройството на взривателите и запалките	16			1		1	
7. Обяснява класификацията на взривателите и запалките	24		1			2	
Общ брой задачи:	12		3	1		7	1
Общ брой точки:	100		12	6		70	12

ИЗПИТНА ТЕМА № 8: 7,62 мм картечници „Калашников” (ПК, ПКБ, ПКТ, ПКС).

Бойни припаси

1. 7,62 мм картечници “Калашников” (ПК, ПКБ, ПКТ, ПКС). Общи сведения за картечниците
2. Общи сведения и ТТХ за ПК
3. Устройство и взаимодействие на частите и механизмите на ПК
4. Последователност за разглобяване и сглобяване на ПК
5. Стрелкови БП, видове и характеристиките им
6. Ръчни гранати, изстрели за противотанкови гранатохвъргачки, видове и характеристики
7. Устройство и действие на БП

Дидактически материали: схеми на 7,62 мм картечници “Калашников” (ПК, ПКБ, ПКТ, ПКС) и БП, разреза, макети, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 8</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва 7,62 мм картечници “Калашников” (ПК, ПКБ, ПКТ, ПКС). Общи сведения за картечниците	10
2. Изброява общите сведения и ТТХ за ПК	10
3. Обяснява устройството и взаимодействието на частите и механизмите на ПК	26
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на ПК	4
5. Обяснява стрелковите БП, видовете и характеристиките им	10
6. Обяснява ръчните гранати, изстрели за противотанкови гранатохвъргачки, видове и характеристики	16
7. Описва устройството и действието на БП	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 8	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
1. Описва 7,62 мм картечници “Калашников” (ПК, ПКБ, ПКТ, ПКС). Общи сведения за картечниците	10					1	
2. Изброява общите сведения и ТТХ за ПК	10					1	
3. Обяснява устройството и взаимодействието на частите и механизмите на ПК	26		1			1	1
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на ПК	4		1				
5. Обяснява стрелковите БП, видовете и характеристиките им	10					1	
6. Обяснява ръчните гранати, изстрели за противотанкови гранатохвъргачки, видове и характеристики	16			1		1	
7. Описва устройството и действието на БП	24		1			2	
Общ брой задачи	12		3	1		7	1
Общ брой точки	100		12	6		70	12

ИЗПИТНА ТЕМА № 9: 12,7мм картечница НСВТ. Маркировка и индексация на БП

1. 12,7мм картечница НСВТ. Общи сведения
2. Устройство и взаимодействие на 12,7 мм картечница НСВТ
3. Разглобяване и сглобяването на 12,7 мм картечница НСВТ
4. Маркировка на бойните припаси
5. Индексация на бойните припаси

Дидактически материали: схеми на 12,7 мм картечница НСВТ, макети, разрези, албуми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки
1. Описва 12,7 мм картечница НСВТ. Общи сведения	14
2. Разяснява устройството и взаимодействието на 12,7 мм картечница НСВТ	24
3. Описва разглобяването и сглобяването на 12,7 мм картечница НСВТ	14
4. Описва маркировката на бойните припаси	24
5. Разяснява индексация на бойните припаси	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 9	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва 12, 7мм картечница НСВТ. Общи сведения	14		1			1	
2. Разяснява устройството и взаимодействието на 12, 7мм картечница НСВТ	24		1			2	
3. Описва разглобяването и сглобяването на 12,7 мм картечница НСВТ	14		1			1	
4. Описва маркировката на бойните припаси	24		1			2	
5. Разяснява индексация на бойните припаси	24		1			2	
Общ брой задачи	13		5			8	
Общ брой точки	100		20			80	

ИЗПИТНА ТЕМА № 10: 12,7 мм картечница ДШКМ. Съхранение, технически прегледи и превозване на БП

1. 12,7 мм картечница ДШКМ. Общи сведения
2. Устройство и взаимодействие на 12,7 мм картечница ДШКМ
3. Разглобяване и сглобяване на 12,7 мм картечница ДШКМ
4. Условия за съхранение на БП в хранилища и на открито
5. Вид, ред и периодичност за извършване на технически прегледи на БП
6. Превозване на БП с различен вид транспорт

Дидактически материали: схеми на 12,7 мм картечница ДШКМ, макети, разрезни албуми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки
1. Описва 12,7 мм картечница ДШКМ. Общи сведения	10
2. Разяснява устройството и взаимодействието на 12,7 мм картечница ДШКМ	26
3. Описва разглобяването и сглобяването на 12,7 мм картечница ДШКМ	14
4. Обяснява условията за съхранението на БП в хранилища и на открито	14

5. Обяснява вида, реда и периодичността за извършване на технически прегледи на БП	26
6. Описва превозването на БП с различен вид транспорт	10
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 10	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва 12,7 мм картечница ДШКМ. Общи сведения	10					1	
2. Разяснява устройството и взаимодействието на 12,7 мм картечница ДШКМ	26			1		2	
3. Описва разглобяването и сглобяването на 12,7 мм картечница ДШКМ	14		1			1	
4. Обяснява условията за съхранението на БП в хранилища и на открито	14		1			1	
5. Обяснява вида, реда и периодичността за извършване на технически прегледи на БП	26			1		2	
6. Описва превозването на БП с различен вид транспорт	10					1	
Общ брой задачи	12		2	2		8	
Общ брой точки	100		8	12		80	

ИЗПИТНА ТЕМА № 11: 14,5 мм картечница КПВТ. Унищожаване на неразриви и негодни БП

1. 14,5мм картечница КПВТ. Общи сведения
2. Устройство и взаимодействие на 14,5 мм картечница КПВТ
3. Разглобяване и сглобяване на 14,5 мм картечница КПВТ
4. Организация на работата по унищожаване на неразриви и негодни БП
5. Начини за унищожаване на негодни БП и барут
6. Мерки за безопасност

Дидактически материали: схеми на 14,5 мм картечница КПВТ, макети, разрези, албуми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки
1. Описва 14,5 мм картечница КПВТ. Общи сведения	10

2. Разяснява устройството и взаимодействието на 14,5 мм картечница КПВТ	26
3. Описва разглобяването и сглобяването на 14,5 мм картечница КПВТ	14
4. Описва организацията на работата по унищожаване на неразриви и негодни БП	20
5. Обяснява начините за унищожаване на негодни БП и барут	20
6. Изброява мерките за безопасност	10
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 11	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва 14,5 мм картечница КПВТ. Общи сведения	10					1	
2. Разяснява устройството и взаимодействието на 14,5 мм картечница КПВТ	26			1		2	
3. Описва разглобяването и сглобяването на 14,5 мм картечница КПВТ	14		1			1	
4. Описва организацията на работата по унищожаване на неразриви и негодни БП	20				1		1
5. Обяснява начините за унищожаване на негодни БП и барут	20				1		1
6. Изброява мерките за безопасност	10					1	
Общ брой задачи	11		1	1	2	5	2
Общ брой точки	100		4	6	16	50	24

ИЗПИТНА ТЕМА № 12: 120 мм самоходна минохвъргачка „Тунджа”. Мерник ОДС

1. Общи сведения и назначение на 120 мм СМХ “Тунджа”
2. Тактико-технически характеристики на 120 мм СМХ “Тунджа”
3. Общо устройство на 120 мм СМХ “Тунджа”
4. Назначение и ТТХ на мерник ОДС
5. Ред на подготовката за работа
6. Дефектация и извършване на ЕТО и ТО – 1 на мерник ОДС

Дидактически материали: схеми на 120 мм СМХ “Тунджа” и мерник ОДС, табла, макети, албуми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки
1. Описва общи сведения и назначение на 120 мм СМХ “Тунджа”	10
2. Описва тактико-технически характеристики на 120 мм СМХ “Тунджа”	24
3. Описва общото устройство на 120 мм СМХ “Тунджа”	16
4. Описва назначението и ТТХ на мерник ОДС	16
5. Изброява реда на подготовката за работа	10
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ОДС	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 12	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
I	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва общи сведения и назначение на 120 мм СМХ “Тунджа”	10					1	
2. Описва тактико-технически характеристики на 120мм СМХ “Тунджа”	24	1				1	1
3. Описва общото устройство на 120 мм СМХ “Тунджа”	16			1		1	
4. Описва назначението и ТТХ на мерник ОДС	16			1		1	
5. Изброява реда на подготовката за работа	10					1	
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ОДС	24	1				1	1
Общ брой задачи	12	2		2		6	2
Общ брой точки	100	4		12		60	24

ИЗПИТНА ТЕМА № 13: Проверка на боя и привеждане на СО към нормален бой.

Аберации

1. Проверка на боя и привеждане на СО към нормален бой
2. Общи сведения и основни данни
3. Организация и привеждане на СО към нормален бой
4. Определение на аберация
5. Осев и полеви аберации

6. Начини за корекция на оптичните елементи

Дидактически материали: схеми, табла, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 13</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва проверка на боя и привеждане на СО към нормален бой	10
2. Описва общи сведения и основни данни	14
3. Разяснява организация и привеждане на СО към нормален бой	26
4. Прави определение на аберация	10
5. Обяснява какво са осеви и полеви аберации	20
6. Описва начините за корекция на оптичните елементи	20
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 13	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>1</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва проверка на боя и привеждане на СО към нормален бой	10					1	
2. Описва общи сведения и основни данни	14		1			1	
3. Разяснява организация и привеждане на СО към нормален бой	26			1		2	
4. Прави определение на аберация	10					1	
5. Обяснява какво са осеви и полеви аберации	20				1		1
6. Описва начините за корекция на оптичните елементи	20				1		1
Общ брой задачи	12		1	2	2	5	2
Общ брой точки	100		4	6	16	50	24

ИЗПИТНА ТЕМА № 14: Ръчна противотанкова гранатохвъргачка РПГ – 7. Мерни прибори

1. Ръчната противотанкова гранатохвъргачка РПГ – 7 – описание
2. Общи сведения и ТХХ за гранатохвъргачката

3. Устройство и взаимодействие на частите и механизмите на гранатохвъргачката
4. Последователност за разглобяване и сглобяване на гранатохвъргачката
5. Принципно устройство на мерните прибори
6. Класификацията на мерните прибори
7. Устройството на мерник МПМ – 44 – М

Дидактически материали: схеми на гранатохвъргачка РПГ-7 и мерник МПМ – 44 - М, табла, макети, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 14</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва ръчната противотанкова гранатохвъргачка РПГ – 7	10
2. Изброява общите сведения и ТХХ за гранатохвъргачката	10
3. Обяснява устройство и взаимодействие на частите и механизмите на гранатохвъргачката	24
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на гранатохвъргачката	6
5. Описва принципното устройство на мерните прибори	20
6. Изброява класификацията на мерните прибори	20
7. Обяснява устройството на мерник МПМ – 44 – М	10
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 14	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва ръчната противотанкова гранатохвъргачка РПГ – 7	10					1	
2. Изброява общите сведения и ТХХ за гранатохвъргачката	10					1	
3. Обяснява устройство и взаимодействие на частите и механизмите на гранатохвъргачката	24	1				1	1
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на гранатохвъргачката	6			1			
5. Описва принципното устройство на мерните прибори	20				1		1
6. Изброява класификацията на мерните прибори	20				1		1
7. Обяснява устройството на мерник МПМ – 44 – М	10					1	

Общ брой задачи	11	1		1	2	4	3
Общ брой точки	100	2		6	16	40	36

ИЗПИТНА ТЕМА № 15: Тежка противотанкова гранатохвъргачка СПГ – 9.

Квантови прибори

1. Тежка противотанкова гранатохвъргачка СПГ – 9 – описание
2. Общи сведения и ТХХ за гранатохвъргачката
3. Устройство и взаимодействие на частите и механизмите на гранатохвъргачката
4. Последователност за разглобяване и сглобяване на гранатохвъргачката
5. Принципно устройство на квантовите прибори
6. Видове квантови прибори
7. Принцип на работа на лазерните далекомери

Дидактически материали: схеми на гранатохвъргачка СПГ–9, табла, макети, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 15</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва тежката противотанкова гранатохвъргачка СПГ – 9	10
2. Изброява общите сведения и ТХХ за гранатохвъргачката	10
3. Обяснява устройство и взаимодействие на частите и механизмите на гранатохвъргачката	24
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на гранатохвъргачката	6
5. Описва принципното устройство на квантовите прибори	16
6. Изброява видовете квантови прибори	10
7. Обяснява принципа на работа на лазерните далекомери	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 15	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва тежката противотанкова гранатохвъргачка СПГ – 9	10					1	
2. Изброява общите сведения и ТХХ за гранатохвъргачката	10					1	

3. Обяснява устройство и взаимодействие на частите и механизмите на гранатохвъргачката	24	1				1	1
4. Изброява последователността за разглобяване и сглобяване на гранатохвъргачката	6			1			
5. Описва принципното устройство на квантовите прибори	16			1		1	
6. Изброява видовете квантови прибори	10					1	
7. Обяснява принципа на работа на лазерните далекомери	24	1				1	1
Общ брой задачи	12	2		2		6	2
Общ брой точки	100	4		12		60	24

ИЗПИТНА ТЕМА № 16: БМ21 (Град). Мерник ПГОК – 9

1. Общи сведения и назначение на БМ21 (Град)
2. Тактико-технически характеристики на БМ21 (Град)
3. Общо устройство на БМ21 (Град)
4. Назначение и ТТХ на мерник ПГОК – 9
5. Ред на подготовката за работа
6. Дефектация и извършване на ЕТО и ТО – 1 на мерник ПГОК – 9

Дидактически материали: схеми на БМ21 (Град) и ПГОК– 9, табла, макети, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 16</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва общи сведения и назначение на БМ21 (Град)	10
2. Описва тактико-технически характеристики на БМ21 (Град)	24
3. Описва общото устройство на БМ21 (Град)	16
4. Описва назначението и ТТХ на мерник ПГОК – 9	16
5. Изброява реда на подготовката за работа	10
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ПГОК – 9	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 16	Макси мален	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI

		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>
1. Описва общи сведения и назначение на БМ21 (Град)	10					1	
2. Описва тактико-технически характеристики на БМ21 (Град)	24	1				1	1
3. Описва общото устройство на БМ21 (Град)	16			1		1	
4. Описва назначението и ТТХ на мерник ПГОК – 9	16			1		1	
5. Изброява реда на подготовката за работа	10					1	
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ПГОК – 9	24	1				1	1
Общ брой задачи	12	2		2		6	2
Общ брой точки	100	4		12		60	24

ИЗПИТНА ТЕМА № 17: 122 мм самоходна гаубица 2С1. Перископична бусоля ПАБ–2 (М)

1. Общи сведения за 122 мм СГ 2С1
2. Назначение и ТТХ
3. Общо устройство на 122 мм СГ 2С1
4. Назначение и ТТХ на перископична бусоля ПАБ–2 (М)
5. Ред на подготовка за работа
6. Дефектация и извършване на ЕТО и ТО – 1 на перископична бусоля ПАБ–2 (М)

Дидактически материали: схеми на 122 мм СГ 2С1 и перископична бусоля ПАБ–2 (М), табла, макети, албуми

<i>Критерии за оценяване на изпитна тема № 17</i>	<i>Максимален брой точки</i>
1. Описва общи сведения за 122 мм СГ 2С1	10
2. Описва назначението и ТТХ	16
3. Описва общото устройство на 122 мм СГ 2С1	24
4. Описва назначението и ТТХ на перископична бусоля ПАБ–2 (М)	16
5. Изброява реда на подготовката за работа	10

6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на перископична бусоля ПАБ–2 (М)	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 17	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
<i>I</i>	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва общи сведения за 122 мм СГ 2С1	10					1	
2. Описва назначението и ТТХ	16			1		1	
3. Описва общото устройство на 122 мм СГ 2С1	24		1			2	
4. Описва назначението и ТТХ на перископична бусоля ПАБ–2 (М)	16			1		1	
5. Изброява реда на подготовката за работа	10					1	
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на перископична бусоля ПАБ–2 (М)	24	1				1	1
Общ брой задачи	12	1	1	2		7	1
Общ брой точки	100	2	4	12		70	12

ИЗПИТНА ТЕМА № 18: 152 мм оръдие гаубица Д-20. Мерник ПГОК – 7

1. Общи сведения и назначение на 152 мм ОГ Д-20
2. Тактико-технически характеристики на 152 мм ОГ Д-20
3. Общо устройство на 152 мм ОГ Д-20
4. Назначение и ТТХ на мерник ПГОК – 7
5. Ред на подготовката за работа
6. Дефектация и извършване на ЕТО и ТО – 1 на мерник ПГОК – 7

Дидактически материали: схеми на 152 мм ОГ Д-20 и мерник ПГОК – 7, табла, макети, албуми

Критерии за оценяване на изпитна тема № 18	Максимален брой точки
1. Описва общи сведения и назначение на 152 мм ОГ Д-20	10
2. Описва тактико-технически характеристики на 152 мм ОГ Д-20	24
3. Описва общото устройство на 152 мм ОГ Д-20	16
4. Описва назначението и ТТХ на мерник ПГОК – 7	16
5. Изброява реда на подготовката за работа	10
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ПГОК – 7	24
Общ брой точки	100

Критерии за оценяване на изпитна тема № 1	Максимален брой точки	Брой тестови задачи по равнища					
		I	II	III	IV	V	VI
		Знание 0-2 т.	Разбиране 0-4 т.	Приложение 0-6 т.	Анализ 0-8 т.	Синтез 0-10 т.	Оценка 0-12
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Описва общи сведения и назначение на 152 мм ОГ Д-20	10					1	
2. Описва тактико-технически характеристики на 152 мм ОГ Д-20	24	1				1	1
3. Описва общото устройство на 152 мм ОГ Д-20	16			1		1	
4. Описва назначението и ТТХ на мерник ПГОК – 7	16			1		1	
5. Изброява реда на подготовката за работа	10					1	
6. Обяснява дефектацията и извършването на ЕТО и ТО – 1 на мерник ПГОК – 7	24	1				1	1
Общ брой задачи	12	2		2		6	2
Общ брой точки	100	4		12		60	24

IV. ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА

1. Указание за съдържанието на индивидуалните задания.

Индивидуалното задание по практика съдържа темата на индивидуалното задание и изискванията към крайния резултат от изпълнението на заданието. По решение на комисията за провеждане и оценяване на изпита - част по практика на професията, могат да се дадат допълнителни указания, които да подпомогнат обучавания при изпълнение на индивидуалното задание.

Примерно индивидуално практическо задание

Тема: Извършване на регламентни работи съобразно конкретното задание

2.Критерии за оценяване

Критерии и показатели за оценяване	Максимален брой точки
Да се опише извършването на регламентни работи съобразно конкретното задание	
1. Описва предназначението, изискването и вида съобразно конкретното задание	20
2. Описва работа съобразно конкретното задание	20
3. Описва се извършването на регламентни работи съобразно конкретното задание	20
Провеждане на занятия по общовойскова подготовка в Българската армия. Да се проведе занятие по физическа подготовка тема №....., занятие № от учебната програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет физическа подготовка	
4. Готовност за провеждане на занятието (план, форма, снаряжение)	5
4.1. Правилен подбор на детайли, материали и инструменти съобразно конкретното задание: <ul style="list-style-type: none"> - Преценява типа и вида на необходимите материали според изпитното задание; - Правилно подбира необходимите материали и детайли. 	
5. Спазване на мерките за безопасност	10
5.1. Спазване на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда: <ul style="list-style-type: none"> - Избира и използва правилно лични предпазни средства; - Правилно и по безопасен начин използва предметите и средствата на труда; - Разпознава опасни ситуации, които биха могли да възникнат в процеса на работа, дефинира и спазва предписания за своевременна реакция. <i>Забележка: Ако обучаваният по време на изпита създава опасна ситуация, застрашаваща собствения му живот или живота на други лица, изпитът се прекратява и на обучавания се поставя оценка слаб 2.</i>	
6. Методическа последователност при провеждане на занятието	5
6.1. Ефективност на организацията на занятието: <ul style="list-style-type: none"> - Подреденост на пособия и материали, осигуряваща удобство и точно спазване на указанията; 	

- Целесъобразна употреба на материалите.	
7. Техника на подаване на командите	5
8. Спазване на разчета на времето. Работа с равномерен темп за определено време	5
9. Поведение по време на занятието	10
Общ брой точки	100

2. При спазване на методиката и правилата за провеждане на занятия по общовойскава подготовка в Българската армия да се проведе занятие по физическа подготовка тема №....., занятие № от учебната програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет физическа подготовка.

Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на индивидуалното задание:

- провежда се на спортна площадка;
- необходимите условия за изпълнение на заданието - обучаеми, форма, материално осигуряване.

V. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Оценяването на резултатите от държавния изпит за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по специалността код 8630205 „Експлоатация и ремонт на артилерийска и оптическа техника, работа с бойни припаси”, професия код 863020 Сержант (старшина за военноморските сили) – логистик” е в точки, както следва:

- част по теория на професията – максимален брой 100;
- част по практика на професията – максимален брой 100 т.

Всяка част от държавния изпит е успешно положена при постигане на петдесет на сто от максималния брой точки.

Формирането на окончателната оценка от изпита е в съотношение 50 процента от получения брой точки от частта по теория на професията и 50 процента от получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка в брой точки се формира след успешното полагане на всяка част от изпита и се изчислява, както следва:

Окончателната оценка в брой точки е равна на $0,5 \times$ получения брой точки от частта по теория на професията + $0,5 \times$ получения брой точки от частта по практика на професията.

Окончателната оценка от брой точки се превръща в цифрова оценка с точност до 0,01 по формулата:

Цифрова оценка = окончателната оценка в брой точки \times 0,06.

Окончателната оценката от държавния изпит за придобиване на квалификация по професията е с количествен и качествен показател с точност до 0,01 и се определя, както следва:

- а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател „слаб“;
- б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател „среден“;
- в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател „добър“;
- г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател „много добър“;
- д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател „отличен“.

VI. АВТОРСКИ ЕКИП

1. Офицерски кандидат Крум Цанев Вачков – директор на Професионален сержантски колеж.
2. Офицерски кандидат Тихомир Руменов Петков - заместник-директор на Професионален сержантски колеж.
3. Старшина Геро Николов Ганчев – главен инструктор-специалист в отделение „Артилерийска и оптическа техника“ в Професионален сержантски колеж

VII. ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Изпитен билет – част по теория на професията

.....	
<i>(пълно наименование на обучаващата институция)</i>	
ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ЧЕТВЪРТА СТЕПЕН НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ТЕОРИЯ НА ПРОФЕСИЯТА	
по професия код	„.....“
специалност код	“.....“
Изпитен билет №.....	
Изпитна тема:	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
<i>(изписва се точното наименование на темата с кратко описание на учебното съдържание)</i>	
<i>Описание на дидактическите материали (ако е приложимо)</i>	
.....	
.....	
Председател на изпитната комисия:	
<i>(име, фамилия)</i>	<i>(подпис)</i>
Директор/ръководител на обучаващата институция:	
<i>(име, фамилия)</i>	<i>(подпис)</i>
<i>(печат на обучаващата институция)</i>	

2. Индивидуално задание по практика

.....
(пълно наименование на обучаващата институция)

**ДЪРЖАВЕН ИЗПИТ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ЧЕТВЪРТА СТЕПЕН НА
ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ – ЧАСТ ПО ПРАКТИКА НА ПРОФЕСИЯТА**

по професия код „.....“

специалност код „.....“

Индивидуално задание №.....

На.....

(трите имена на обучавания)

от курс, начална дата на изпита: начален час:

крайна дата на изпита: час на приключване на изпита:

1. Да се

(вписва се темата на практическото задание)

2. Указания (инструкции/изисквания) за изпълнение на практическото задание:

.....

.....

.....

.....

ОБУЧАВАН:

(име, фамилия)

(подпис)

Председател на изпитната комисия:.....

(име, фамилия)

(подпис)

Директор/ръководител на обучаващата институция:.....

(име, фамилия) (подпис)

(печат на обучаващата институция)

3. Указание за разработване на писмен тест

При провеждане на държавния изпит – част теория на професията, с писмен тест въз основа на критериите за оценка към всяка изпитна тема се съставят тестовите задачи.

Всяка тестова задача задължително съдържа поне един глагол (при възможност започва с глагол), изразяващ действието, което трябва да извърши обучаваният, и показващ равнището по таксономията на Блум, еталона на верния отговор и ключ за оценяване - пълния отговор, за който се получават максимален брой точки съобразно равнището на задачата, определени в таблицата за критериите за оценка на всяка изпитна тема.

Към всеки тест се разработва указание за работа, което включва целта на теста – какви знания и умения се оценяват с него; описание на теста – брой задачи, типология (задачи със свободен отговор; задачи за допълване/съотнасяне; задачи с избран отговор) и начин на работа с тях; продължителност на времето за работа с теста; начин на оценяване на резултатите от теста.

А) Примерно указание за работа

.....
(пълно наименование на училището/обучаващата институция)

Уважаеми курсисти,

Вие получавате тест, който съдържа задачи с различна трудност с максимален брой точки – 100. За всеки Ваш отговор ще получите определен брой точки, показан в долния десен ъгъл след всяка задача.

Целта на теста е да се установи равнището на усвоените от Вас знания и умения, задължителни за придобиване на четвърта степен на професионална квалификация по професия „.....“; специалност „.....“.

Отбелязването на верния според Вас отговор при задачите с избран отговор е чрез знак **X**, а за другите типове задачи начинът на отговор е описан в задачата.

Запомнете! Като действителен отговор на съответната задача се приема само този, отбелязан със знака **X**.

Някои задачи изискват не само познаване на учебното съдържание, но и логическо мислене, затова четете внимателно условията на задачите, преди да посочите някой отговор за верен.

Не отделяйте много време на въпрос, който Ви се струва труден, върнете се на него по-късно, ако Ви остане време.

Тестът е с продължителност астрономически часа.

ПОЖЕЛАВАМЕ ВИ УСПЕШНА РАБОТА!

Б) Методически указания за комисията за подготовка и оценяване на изпита – част теория на професията, за разработването и оценяването на писмения тест:

Броят и равнището на тестовите задачи по всеки критерий се определят съобразно равнището, на което трябва да бъде усвоено съответното учебно съдържание, като общият брой задачи по всеки критерий трябва да носи максималния брой точки.

а) Таксономия на Блум – равнища и примерни глаголи

Равнище	Характеристика	Глаголи
I. Знание 0 - 2 точки	Възпроизвеждане и разпознаване на информация за понятия, факти, дефиниции	Дефинира, описва, посочва, изброява, очертава, възпроизвежда, формулира, схематизира
II. Разбиране 0 - 4 точки	Извличане на съществен смисъл от изучаваната материя. Интерпретация и трансформиране на информацията с цел нейното структуриране	Преобразува, различава, обяснява, обобщава, преразказва, решава, дава пример за..., сравнява
III. Приложение 0 - 6 точки	Пренос на нови знания и умения при решаване на проблемна или аварийна ситуация. Способност за използване на усвоената информация и формираните умения	Изчислява, демонстрира, открива, модифицира, разработва, свързва, доказва
IV. Анализ	Разкриване на взаимовръзки, зависимости, тенденции и формулиране на изводи и заключения	Разделя, подразделя, диференцира, различава, представя графично, определя, илюстрира, прави заключения и изводи, обобщава, избира, разделя, подразделя
V. Синтез	Творческо приложение на знанията за създаване на субективно нов продукт	Категоризира, комбинира, събира, съставя, създава, проектира, моделира, организира, планира, преподава, разпознава, генерира реконструира, ревизира
VI. Оценка	Формулиране на оценъчни съждения на основата на предварително зададени критерии, подбор на собствени критерии за оценка и тяхната аргументация	Оценява, категоризира, критикува, доказва, интерпретира, оспорва, защитава, обобщава

б) Препоръчителни тестови въпроси и задачи според типа на отговора:

- **1-ва група: въпроси и задачи със свободен отговор**
- Въпроси и задачи за свободно съчинение;

- Въпроси и задачи за тълкуване.
- **2-ра група: въпроси и задачи за допълване (с полуоткрит отговор)**
- Въпроси и задачи за допълване на дума или фраза, или елемент от чертеж/схема;
- Въпроси и задачи за заместване.
- **3-та група: въпроси и задачи с избран отговор**
- Задачи с един или повече верни отговори;
- Въпроси за избор между вярно и грешно.